

LETNO POROČILO ZVEZE DRUŠTEV UPOKOJENCEV SLOVENIJE za leto 2023 – vsebinski del

**Zveza društev upokojencev
Slovenije
Kebetova ulica 9
1000 Ljubljana**

Zdenka Jan, predsednica

Ljubljana, 2024

Kazalo vsebine

POSLOVNO POROČILO	6
PODATKI ZVEZE DRUŠTEV	6
POROČILO O OPRAVLJENEM DELU	8
Uvod	8
Aktivnosti v letu 2023	9
Demenci prijazna točka	15
Delo organov in delovnih teles	16
Članstvo	16
Informiranje članov	19
Promocija aktivnega, zdravega in varnega staranja – dejavnosti rekreacije, športa in kulture	19
Področje športa	19
Kultura	21
Tehnična kultura	21
Izobraževanje in digitalizacija	22
Programi in projekti za izboljšanje kakovosti življenja starejših	23
Program Starejši za starejše	23
Projekti	24
DIGITALNO VKLJUČENI – Medgeneracijska sinergija v digitalnem učnem okolju za kakovostno staranje ..	24
STRONG2GETHER (Močnejši2kupaj) – Nadgradnja odpornosti in prilagodljivosti starejših v postcovidnem obdobju z digitalnim programom	24
E-OSKRBA: ZA VARNO BIVANJE DOMA (do 30. 9. 2023), NA DALJAVO (od 1. 10. 2023)	24
TwistedEdu – Zvite pravljice za zvite otroke - Izobraževalna orodja za starševsko tutorstvo in medgeneracijsko učenje	25
Drugo	25
Vzajemni posmrtninski sklad	25
Poslovanje Delfin Hotela ZDUS d.o.o. Izola v letu 2023	25
Zavod Vzajemnost	26
ZAKLJUČEK	28

Kazalo slik

Slika 1 Organiziranost ZDUS	16
-----------------------------------	----

Kazalo tabel

Tabela 1 Stališča in predlogi ZDUS	9
Tabela 2 Pregled aktivnosti v letu 2023	11

Kazalo grafov

Graf 1 Gibanje števila DU po PZDU med leti 2000 in 2022	17
Graf 2 Gibanje števila individualnih članov v DU po PZDU med leti 2000 in 2022	18
Graf 3 Gibanje števila članov vključenih v športna tekmovanja med leti 2000 in 2022	20

POSLOVNO POROČILO

PODATKI ZVEZE DRUŠTEV

Naziv ustanove: Zveza društev upokojencev Slovenije (v nadaljevanju ZDUS)

Kratko ime: Zveza DUS

Sedež: Kebetova ulica 9, 1000 Ljubljana, Slovenija

Davčna št.: 57009309

Matična št.: 5147581000

Št. TRR ZDUS: SI56 6100 0001 4821 365 pri banki Delavska hranilnica d.d.
SI56 0400 1004 6423 898 pri banki Nova KBM d.d.

Št. TRR Vzajemni posmrtninski sklad (fiduciarni račun):
SI56 0400 1004 6626 919 pri banki Nova KBM d.d.

Datum vpisa pri registrskem organu: 21.7.1997

Glavna dejavnost: 88.991 – dejavnost humanitarnih in dobrodelnih organizacij

Podrazred ostalih dejavnosti:

- I55.100 Dejavnosti hotelov in podobnih nastanitvenih obratov
- I55.201 Počitniški domovi in letovišča
- J58.110 Izdajanje knjig
- C18.130 Priprava za tisk in objavo
- J58.140 Izdajanje revij in druge periodike
- J58.190 Drugo založništvo
- J63.110 Obdelava podatkov in s tem povezane dejavnosti
- J63.990 Drugo informiranje
- J63.120 Obratovanje spletnih portalov
- K64.300 Dejavnost skrbniških in drugih skladov ter podobnih finančnih subjektov
- N82.300 Organiziranje razstav, sejmov, srečanj
- P85.590 Drugje nerazvrščeno izobraževanje, izpopolnjevanje in usposabljanje
- Q88.999 Drugje nerazvrščeno socialno varstvo brez nastanitve
- R90.020 Spremljajoče dejavnosti z umetniško uprizoritvijo
- R90.030 Umetniško ustvarjanje
- R91.030 Varstvo kulturne dediščine
- R93.190 Druge športne dejavnosti
- R93.299 Druge nerazvrščene dejavnosti za prosti čas
- S94.999 Dejavnost druge nerazvrščenih članskih organizacij

Vodstvo društva: Predsednica: Zdenka Jan
Podpredsednika: Stanko Kranvogel, Željko Kljajić

Organi društva:

- Zbor članov
- Upravni odbor
- Nadzorni odbor
- Častno razsodišče

ZDUS je na dan 31. 12. 2023 zaposlovala 6 oseb, od tega pet za nedoločen čas in eno za določen čas do vključno 31. 12. 2023.

ZDUS je vpisana v register društev pri Upravni enoti Ljubljana pod številko: Jr026-219/96-BM, z dne 21. 7. 1997, z odločbo pod zaporedno številko 294 in pod matično številko 5147581. V register društev je vpisana tudi sprememba temeljnega akta pod številko: 02/05-13-S-026-k252/99 z dne 13. 5. 1999, z odločbo pod zaporedno številko 294. Pri Upravni enoti Ljubljana je bila dne 6. 6. 2005 vpisana v register sprememba temeljnega akta zveze pod številko 215-453/2005-4 (21007) z odločbo pod zaporedno številko 294, dne 26. 11. 2008 sprememba temeljnega akta zveze pod številko 215-1703/2008-3 (21010) in dne 9. 3. 2017 sprememba temeljnega akta zveze in sprememba skrajšanega imena pod številko 215-40/2017-5. Novosprejeti temeljni akt z dne 28. 3. 2023 je vpisan v register pri Upravni enoti Ljubljana z dnem 4. 4. 2023 pod številko 215-51/2023-9.

Zakonita zastopnica ZDUS je predsednica Zdenka Jan, drugi zakoniti zastopnik pa podpredsednik Stanko Kranvogel.

ZDUS ima status nevladne organizacije v javnem interesu na področju socialnega varstva, ki ga je podelilo Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti z odločbo št. 215-24/2018-7 dne 26. 9. 2019, status nevladne organizacije v javnem interesu na področju kulture, ki ga je podelilo Ministrstvo za kulturo z odločbo št. 0140-73/2018/5 dne 26. 8. 2019, status humanitarne organizacije, ki ga je pridobila od Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti dne 20.10.2006 z odločbo 21502-38/2005-5, pod zaporedno številko HO-SD-038 in dne 14.3.2022 z odločbo št. 215-85/2021/3 status nevladne organizacije v javnem interesu za opravljanje humanitarne dejavnosti na področju socialnega varstva.

ZDUS je pri Ministrstvu za finance Davčni upravi RS identificirana za davek na dodano vrednost (DDV) pod identifikacijsko številko za DDV SI57009309.

ZDUS upošteva Zakon o društvih, Zakon o nevladnih organizacijah, Zakon o humanitarnih organizacijah in drugo relevantno zakonodajo. Upošteva pa tudi Pravilnik o opredelitvi pridobitne in nepridobitne dejavnosti ter Slovenske računovodske standarde.

Poslovno leto je enako koledarskemu letu.

POROČILO O OPRAVLJENEM DELU

Uvod

Tudi v letu 2023 smo v ZDUS skrbeli za uresničevanje letnega finančnega in vsebinskega načrta.

V sredini leta 2023 smo imeli volitve in je prišlo tudi do menjave vodstva ZDUS ter do primopredaje osnovnih informacij o delu in aktivnostih.

Z delom smo nadaljevali po ustaljenih praksah in začrtanih smernicah, naše članstvo o vseh pomembnih informacijah obveščali na vse razpoložljive načine in se tudi udeleževali njihovih dogodkov.

Tudi v letu 2023 smo na Gospodarskem razstavišču organizirali Dneve medgeneracijskega sožitja, ki so bili pestri tako po kulturni kot po strokovni vsebini. Na okroglih mizah na temo pokojninske in zdravstvene reforme so sodelovali tudi predstavniki MeKoS, ki so bili poleg predsednika vlade, direktorja ZPIZ in direktorice ZZZS, govorniki na uvodnem delu prireditve. Predsednik vlade dr. Robert Golob je spregovoril in tudi prisluhnil prostovoljkam programa Starejši za starejše. Tudi v letu 2023 so bila najbolj uspešnim društvom podeljena priznanja.

V letu 2023 se je novo vodstvo ZDUS odzvalo povabilu Programskega sveta F3ŽO in se udeležilo njihovih okroglih miz na temo pokojninske reforme.

V letu 2023 smo na odločevalce naslavljali številna pomembna vprašanja, mnenja in stališča ter zahteve za ureditev položaja upokojujencev in starejših. Veliko pripomb in stališč smo naslovili na Ministrstvo za solidarno prihodnost na temo Zakona o dolgotrajni oskrbi. Naša komisija za zdravstvo in socialno varstvo redno spremlja vse akte, ki nastajajo na to temo in nanje podaja svoja mnenja in stališča.

Prav tako smo uspeli prepričati vlado o pomembnosti E-oskrbe, ki bo preko resornega ministrstva in iz javnih sredstev financirala ta projekt vse do takrat, ko bo ta storitev postala sestavni del izvajanja Zakona o dolgotrajni oskrbi. Zopet so se izkazali naši prostovoljci, ki na terenu iščejo »kandidate«, ki so potrebni in upravičeni do tovrstne oskrbe. Naša strokovna služba in Telekom Slovenije pa nudita vso potrebno podporo temu projektu.

Z drugimi nevladnimi organizacijami krepimo sodelovanje in nastopimo skupaj, ko je to potrebno in koristno. V času zdravniške stavke smo sodelovali na novinarski konferenci NVO in predstavili svoje stališče ter pozvali obe strani, tako FIDES kot vlado, da čim prej uredita položaj v javnem zdravstvu, da ne bodo ogrožena življenja nič krivih pacientov.

Srečali smo se z nekaterimi ministri, med njimi tudi z ministrico za digitalno preobrazbo, na katero smo naslovili prošnjo, da nam pomaga pri opremljenosti naših društev z IKT opremo in prav tako s prenosom znanj na področju digitalne pismenosti našemu članstvu. Obiskali smo tudi direktorja ZPIZ in se pogovarjali o pokojninski reformi, o usklajevanju pokojnin ter o letnem in zimskem dodatku ter podajali pripombe na neupoštevanje zakonskih določil glede izplačila letnega dodatka po petdelni lestvici, namesto zakonsko

določeni dvodelni.

Tudi na področju rokodelstva smo storili velik napredek, se srečali z ministrom in sekretarji Ministrstva za gospodarstvo, šport in turizem. Vzorno nadaljujemo s popisom aktivnosti na tem področju (ZDruženi UStvarjamo), kot jih predvideva Zakon o ohranjanju in razvoju rokodelstva. Nenazadnje bodo podatki podlaga za razpise, ki jih pričakujemo na tem področju.

S predstavniki Direktorata za šport na pristojnem ministrstvu smo spregovorili tudi na temo športa, rekreacije in gibalne kulture in si obetamo tudi sodelovanje in pomoč na tem področju.

Tudi v letu 2023 smo izvajali vse aktivnosti, ki jih predvideva program Starejši za starejše, od izobraževanj, potrebnih poročanj in načrtovanj, supervizij, sej organov programa, predvsem pa izvajanje humanitarne aktivnosti na terenu. Na 29. Dnevih Socialne zbornice Slovenije je ZDUS prejela strokovno verifikacijsko listino za socialno varstveni program Starejši za starejše.

V prizadevanjih za boljši položaj starejših smo po potrebi sodelovali z mednarodnimi organizacijami, kot so Age Platform Europe, EURAG in v Eurocarers kot pridruženi člani.

Aktivnosti v letu 2023

V ZDUS smo sicer pripravili vrsto stališč, mnenj, zahtev, predlogov in pobud, med drugim tudi:

Tabela 1 Stališča in predlogi ZDUS

Datum (padajoče)	Vsebina	Prejemnik
15. 12. 2023	Pripombe na Pravilnik o storitvah, kadrovskih pogojih, usposabljanju in superviziji v dolgotrajni oskrbi	Ministrstvo za solidarno prihodnost
15. 12. 2023	Pripombe na Pravilnik o minimalnih prostorskih in tehničnih pogojih za opravljanje dolgotrajne oskrbe	Ministrstvo za solidarno prihodnost
15. 12. 2023	Pripombe na Pravilnik o načinu spremljanja meril pri določitvi javne mreže izvajalcev dolgotrajne oskrbe na ravni statistične regije	Ministrstvo za solidarno prihodnost
11. – 15. 12. 2023	O rokodelstvu v luči Zakona o ohranjanju in razvoju rokodelstva	javnost
5. 12. 2023	Ob obeleženju mednarodnega dneva prostovoljstva o pomembni vlogi prostovoljcev	javnost
18. 11. 2023	Kronologija boja z mlino na veter – o usklajevanju pokojnin	javnost
17. 11. 2023	O športu starejših na Kongresu Šport za vse	javnost
14. 11. 2023	Z ministrico za digitalno preobrazbo o digitalizaciji starejših	javnost
13. 11. 2023	S predsednikom vlade o položaju upokojencev in e-oskrbi	javnost
13. 11. 2023	O odločbah za dolgotrajno oskrbo	javnost

11. 12. 2023	Sodelovanje v prispevku Kako do zdravnika, Tednik	javnost
25. 10. 2023	Mnenje, pripombe in dileme k pravilnikom Zakona o dolgotrajni oskrbi	Ministrstvo za solidarno prihodnost
24. 10. 2023	Skupna izjava za javnost Za pravično in uravnoteženo digitalno preobrazbo	javnost
9. 10. 2023	Predlog za ustanovitev Urada za starejše	Predsednik vlade, Ministrstvo za solidarno prihodnost, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
25. 9. 2023	Poziv o premisleku glede ukinitve brezplačnega prevoza za upokojence	Vlada republike Slovenije
18. 9. 2023	E-oskrba po 30. 9. 2023	javnost
15. 9. 2023	Poziv k sodelovanju v humanitarni akciji zbiranja finančnih sredstev za pomoč pri odpravi posledic poplav	društva upokojencev, javnost
14. 9. 2023	O programu Starejši za starejše in dejavnostih DU na Festivalu Lupa	javnost
13. – 17. 9. 2023	O izzivih in priložnostih rokodelstva na Sejmu MOS	javnost
6. 9. 2023	Odziv na nasilje v domu starejših občanov	javnost
9. 8. 2023	Pobuda za delo upokojencev pri obnovi mest in vasi	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
8. 8. 2023	Predlog za uveljavitev pričakovanj upokojencev v zvezi z izvrševanjem Zakona o izvrševanju proračuna RS za leti 2024 in 2025	Vlada Republike Slovenije, Ministrstvo za finance, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter drugi
8. 8. 2023	Prošnja za pridobitev finančnih sredstev za razdelitev med pomoči potrebna društva in člane	Predsednik vlade, Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, Ministrstvo za solidarno prihodnost
8. 8. 2023	Prošnja za povečanje sredstev programa Starejši za starejše za pomoč izvajalcem in prostovoljcem	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
25. 7. 2023	Skupno poročilo o prostovoljstvu	javnost
18. 7. 2023	Izjava po sprejemu novega Zakona o dolgotrajni oskrbi	javnost
18. 7. 2023	Stališče do predloga novega Zakona o dolgotrajni oskrbi	Vlada Republike Slovenije, poslanske skupine
30. 6. 2023	Izjava v zvezi s predlogom novega Zakona o dolgotrajni oskrbi	javnost
26. 5. 2023	Komentar na predlog novega Zakona o dolgotrajni oskrbi	Ministrstvo za solidarno prihodnost
24. – 25. 5. 2023	O pokojninski reformi in zdravstveni reformi, predstavitev rokodelske in kulturne dejavnosti na Dnevih medgeneracijskega sožitja 2023	javnost
23. 5. 2023	Skupna zahteva za podaljšanje roka medresorske obravnave novega Zakona o dolgotrajni oskrbi	Vlada Republike Slovenije, Ministrstvo za solidarno prihodnost
3. 5. 2023	Pripombe na predlog Zakona o Zavodu za zdravstveno zavarovanje Slovenije	Ministrstvo za zdravje
14. 3. 2023	Poročilo o uresničevanju ciljev Akcijskega programa za invalide 2022 – 2030 za leto 2022	Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti
27. 2. 2023	Poziv glede neposrednega prenosa protestnega shoda na Televiziji Slovenija	javnost
24. 2. 2023	Pismo podpore k predlogu novele Zakona o spodbujanju digitalne vključenosti	Ministrstvo za digitalno preobrazbo

2. 2. 2023	Predlog za uskladitev pokojnin	Svet Zavoda za pokojninsko in invalidsko zavarovanje
1. 2. 2023	Pripombe na predlog za sodelovanje Vlade Republike Slovenije z nevladnimi organizacijami, 2. osnutek	Ministrstvo za javno upravo
31. 1. 2023	Izjava glede redne in izredne uskladitve pokojnin ter odklonilno stališče do nedavnega shoda	javnost
18. 1. 2023	Izjava glede uskladitve pokojnin	javnost
16. 1. 2023	Predlog za redno uskladitev pokojnin z uveljavitvijo od 1. 1. 2023	Vlada Republike Slovenije in drugi

V nadaljevanju navajamo nabor pomembnejših aktivnosti v preteklem letu, katere smo (so)organizirali, na jih sodelovali s prispevkom ali se jih udeležili kot slušatelji:

Tabela 2 Pregled aktivnosti v letu 2023

Mesec	Aktivnosti
Januar	<ul style="list-style-type: none"> • Inventura • Seja interesnih skupin negospodarskih dejavnosti, DS RS • Usposabljanje iz varstva pri delu in požarne varnosti • Seja Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide, DZ RS • Sestanek s predsednico DZ RS (Sinteza) • Informativni dan o predlogu Digitalna Slovenija 2030 • Sestanek ožje skupine za pripravo osnove smernic nove Strategije razvoja prostovoljstva 2024-2028 • Tiskovna konferenca (pokojnine) • Javna predstavitev rezultatov projekta Pomni in okrogla miza z naslovom Smiselnost presejalnih testov v luči novih odkritij in zdravil • Konferenca Socialna država in revščina • Predstavitev raziskovalnega projekta Seznam rokodelskih panog • Srečanje s poslansko skupino Socialnih demokratov • Fokusna skupina v okviru projekta Potencial nevladnih organizacij v Sloveniji za naslavljanje potreb lokalnih skupnosti • Alzheimer cafe • Pogovor z ministrom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti glede pokojninske reforme
Februar	<ul style="list-style-type: none"> • Slavnostni sprejem ob zaključku izvajanja Operativnega programa za hrano in/ali osnovno materialno pomoč iz Sklada za evropsko pomoč najbolj ranljivim • Posvet o pripravi Strategije razvoja prostovoljstva • Srečanje s predsednikom Vlade RS • Delovni sestanek Javne agencije RS za varnost v prometu • Srečanje z Združenjem bank Slovenije • Sestanek v okviru rednega dialoga med ministrstvom in Mrežo NVO-VID • Usposabljanje Zakaj informacijska družba in digitalizacija NVO? • Slovesno odprtje sejma Alpe Adria • Posvet o uveljavitvi Akta o digitalnih storitvah • Delovna skupina za pripravo predlogov za pokojninsko reformo • Pogovor z ministrom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti glede pokojninske reforme • Alzheimer cafe

Marec	<ul style="list-style-type: none"> • Pripravljalni sestanek TVU 2023 • Srečanje s finančnim ministrom • Seja MeKoS • Sestanek delovne skupine Mreža NVO-VID • Srečanje s predstavnikom za področje rokodelstva in s predstavniki MGTŠ • Srečanje DigitALL: za več žensk v IKT • Webinar Age Platform Europe o enakosti staranja • Srečanje s predsednico DZ RS • Okrogla miza Digitalizacija in uporaba IKT pri starejših odraslih • Posvet o prihodnji ureditvi pokojninskega sistema • Predstavitev projekta Cimka in srečanje s predstavnicama Centra za pomoč na domu Maribor • Usklajevalni sestanek z Ministrstvom za digitalno preobrazbo zaradi ustanovitve neformalne strokovno-posvetovalne skupine za področje digitalčne vključenosti • Seja delovne skupine za dolgotrajno oskrbo pri Ministrstvu za solidarno prihodnost • Pogovor s predsednico DZ RS na temo Aktualni izzivi na področju skrbi za starejše • Srečanje s SUS ZSSS • Usposabljanje o digitalni dostopnosti za NVO – Zakaj je pomembna dostopnost spletnih vsebin in kako jo omogočiti osebam z oviranostmi • Pogovor z ministrom za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti glede pokojninske reforme
April	<ul style="list-style-type: none"> • Delavnica oblikovanje grafik za Facebook, Instagram, tudi oblikovanje vabil in plakatov • Gostovanje na Planet TV • Informativni dan Pilotni razpis za krepitev podpornega okolja v kulturi • Srečanje zainteresiranih organizacij za javni razpis MJU za državljske pravice in opolnomočenje • Seja MeKoS • Sestanek pri predsedniku Vlade RS • Novinarska konferenca ZDUS in SUS ZSSS • Delavnica za javni razpis za krepitev aktivnih državljskih pravic in opolnomočenje NVO • Srečanje z Inštitutom 8. marec • 14. dan za spremembe, Slovenska Filantropija • Zgodbe TVU 2023 so v nastajanju – izmenjajmo načrte! • Srečanje s predstavniki Vibrantlongivity • Sestanek na FURS na temo lažjega poslovanja upokojencev s finančno upravo • Seja delovne skupine za dolgotrajno oskrbo pri Ministrstvu za solidarno prihodnost • Predstavitev programa Starejši za starejše na Fakulteti za socialno delo • Evropsko leto spretnosti – naš skupen prispevek k usklajenemu odzivu Slovenije • Spletna konferenca z naslovom Digitalizacija za NVO • Usposabljanje za gašenje začetnih požarov • Sestanek z ministrom za finance • Srečanje z Varuhom človekovih pravic ob mednarodnem dnevu medgeneracijske solidarnosti

Maj	<ul style="list-style-type: none"> • Gostovanje v oddaji Signal • Seja delovne skupine za dolgotrajno oskrbo pri Ministrstvu za solidarno prihodnost • Seja MeKoS • Letno srečanje Državni preventivni mehanizem pri Varuhu človekovih pravic • Srečanje NS PIZ, stanovanjske komisije • 9. dan VID 2023 Kakšna digitalna preobrazba za kakšen nevladni sektor in družbo? • Prireditve ob Slovesnem dnevu prostovoljstva v okviru 24. nacionalnega tedna prostovoljstva • Gostovanje na RTV SLO, rubrika V središču • DMS 2023 • Novinarska konferenca e-Oskrba • Srečanje MeKoS s predsednico RS • Seja delovne skupine za dolgotrajno oskrbo pri Ministrstvu za solidarno prihodnost
Junij	<ul style="list-style-type: none"> • Seja Odbora za gospodarstvo, rokodelski zakon • Srečanje za pripravo Strategije o razvoju prostovoljstva • Generalna skupščina Age Platform Europe • 30 let Socialne zbornice Slovenije • Posvet Za boljšo prihodnost starejših in upokojencev, DZ RS • Uvodni sestanek za pripravo Kongresa Šport za vse, OKS • Srečanje z nekdanjim Evropskim poslancem in aktualnim državnim sekretarjem dr. Igorjem Šoltesom ter podelitev plakete ZDUS • Simpozij Digitalne neenakosti v postpandemičnem času • Volilni Zbor članov ZDUS • Izobraževalni seminar Mreža socialnovarstvenih programov v Sloveniji • Delovno kosilo z Evropsko komisijo • Strokovni posvet Izzivi in priložnosti rokodelstva na področju kmetijstva
Julij	<ul style="list-style-type: none"> • Sestanek o vsebinah Zakona o dolgotrajni oskrbi, MSP • Seja delovne skupine za dolgotrajno oskrbo pri Ministrstvu za solidarno prihodnost • Delavnica Poletna energetska revščina: problem in ukrepi • Pripravljalni sestanek za ustanovitev medsektorske strokovno posvetovalne skupine – digitalizacija • Srečanje z državnim sekretarjem, MSP • Intervju z društvom Fokus, prevozna revščina • Nujna in nadaljevalna seja Odbora za delo, družino, socialne zadeve in invalide • Informativni dan za javni razpis za sofinanciranje neformalnih izobraževanj za odrasle na področju digitalnih kompetenc za leto 2023 • Srečanje z NIJZ na sodelovanje v akciji Pokloni čas, polepšaj dan • Gostovanje na N1 • Srečanje s Seniorji Gibanja Svoboda • Srečanje z v.d. direktorico AVP
Avgust	<ul style="list-style-type: none"> • Usposabljanje iz varstva pri delu in požarne varnosti ter za gašenje začetnih požarov • Sestanek z direktorjem JSKD • Srečanje glede e-Oskrbe, MSP • intervju za Radio Kranj • Srečanje s Seniorji Gibanja Svoboda • Dan solidarnosti, 14. 8. • Sestanek z vodstvom F3ŽO • Seja MeKoS • Sestanek na MSP • Sejem AGRA

September	<ul style="list-style-type: none"> • 29. srečanje v Pliberku • Tradicionalno srečanje nepokretnih in starejših od 90 let • Delavnica Novosti vodenja evidenc delovnega časa • Sestanek na temo pobude k sodelovanju v razpravi o spremembah pokojninskega in invalidskega zavarovanje in oblikovanja skupnih stališč • Sejem MOS • Posvet MeKoS o medgeneracijskem sožitju, zdravstvu in prehrani • Delavnica javni razpis za izbor projektov krepitve podpornega okolja v kulturi v letih 2024-2025 • Delavnica Priprava predlogov civilne družbe na osnutek Nacionalnega strateškega časovnega načrta za digitalno desetletje • F3ŽO – obisk stojnice MGTŠ, sprejem MSP, pogovor o nasilju (MSP), okrogla miza o pokojninskem sistemu
Oktober	<ul style="list-style-type: none"> • Gostovanje na radiu • Seja Upravnega odbora Zveze klubov upokojencev MNZ Maksa Perca • Sestanek NVO-VID, delovna skupina za digitalno vključenost starejših • Delavnica za javni razpis FIHO • Seja MeKoS • 19. dnevi Socialne zbornice Slovenije »Krepitev moči zaposlenih na področju socialnega varstva • Slavnostna podelitev verifikacijske listine javnemu socialnovarstvenem programu Starejši za starejše • Športno srečanje Zveze delovnih invalidov Slovenije • Posvet o nasilju, MSP • Slavnostna prireditev 25 let FIHO • Sejem v Ribnici, rokodelci • Gostovanje na Planet TV • Gostovanje na VTV • Seja MeKoS • Sejem Narava Zdravje, zeliščarji • Seja Komisije za socialno varstvo, delo, zdravstvo in invalide, DS RS • Javna okrogla miza o dolgotrajni oskrbi • Usposabljanje iz varstva pri delu in požarne varnosti ter za gašenje začetnih požarov • Srečanje s predstavniki društva AAB • Srečanje z Gojkom Staničem • Delavnice Starejši pešci varni v prometu • Srečanje Odkrivajmo literarne talente vseh generacij • Tiskovna konferenca Mreže NVO-VID • Seja delovne skupine za dolgotrajno oskrbo pri Ministrstvu za solidarno prihodnost • Strokovni posevt SD Dolgotrajna oskrba in prostovoljstvo • Sprejem pri predsednici RS za naj prostovoljko in naj prostovoljca leta 2022

November	<ul style="list-style-type: none"> • Sestanek vodstva ZDUS z direktorjem Delfin Hoztela ZDUS d.o.o. Izola • Predstavitev pokojninske reforme na ZDUS • Sestanek v zevzi s sodelovanjem pri oddaji namenskih najemnih stanovanj • Sestanek NVO-VID, srečanje z Združenjem bank Slovenije • Seminar Poklicne kostno-mišične bolezni • Srečanje s predsednikom Vlade RS • Srečanje NVO-VID z Varuhom človekovih pravic, Ministrstvom za digitalno preobrazbo in Zagovornikom načela enakosti • Spoznavni sestanek vodstva ZDUS in ministrice za digitalno preobrazbo • Kongres Šport za vse, OKS • Delavnice Starejši pešci varni v prometu • Srečanje z vodstvom DeSUS • Seja delovne skupine za dolgotrajno oskrbo pri Ministrstvu za solidarno prihodnost • Novinarska konferenca Nastavimo ogledalo ukrepom digitalne vključenosti! • Srečanje z generalnim direktorjem ZPIZ • Delavnica Predstavitev aplikacije EVI
December	<ul style="list-style-type: none"> • Srečanje z izvršilnim odborom MZU • Okrogla miza na temo dolgotrajne oskrbe, FSD • 14. kongres prostovoljstva • Delavnica Kako omiliti prevozno revščino • Informativni sestanek predstavnikov Državnega preventivnega mehanizma in Varuha človekovih pravic • Srečanje vodstva s prejšnjimi vodstvi ZDUS • Okrogla miza Starostna revščina v Sloveniji: Odgovornost posameznika ali družbeni problem • Seja medresorske skupine za človekove pravice, MZZ • Posvet o nasilju nad starejšimi, MSP • Slavnostna podelitev plaket DS RS za leto 2023 (prejemnica Vijola Bertalanič)

Demenci prijazna točka

ZDUS se je decembra 2021 pridružila mreži Demenci prijaznih točk. Demenci prijazna točka smo postali, ker želimo prispevati k boljši ozaveščenosti o demenci v lokalnem okolju, ker z vseživljenjskim izobraževanjem pridobivamo nova znanja in veščine za izboljšanje kakovosti življenja oseb z demenco in želimo prispevati k bolj vključujoči, demenci prijazni družbi. V letu 2023 nismo zaznali in posledično evidentirali potreb oz. iskanja informacij s strani oseb z demenco ali njihovih svojcev. Smo se pa v preteklem letu udeležili dveh Alzheimer Cafe-jev v organizaciji Združenja Spominčica.

[Demenci prijazna točka](#) je namenjena osebam z demenco, zlasti tistim v zgodnji fazi bolezni, ki so še samostojni in aktivni, njihovim svojcem, kot tudi drugim. Na točki lahko osebe z demenco dobijo pomoč in informacije, slednje pa imajo pomembno vlogo pri osveščanju, prepoznavanju znakov demence in s tem odločitvi za obisk zdravnika, saj je zdravljenje v začetni fazi bolezni najbolj učinkovito. V Sloveniji deluje veliko število Demenci prijaznih točk in jih je mogoče poiskati tudi na [interaktivnem zemljevidu](#).

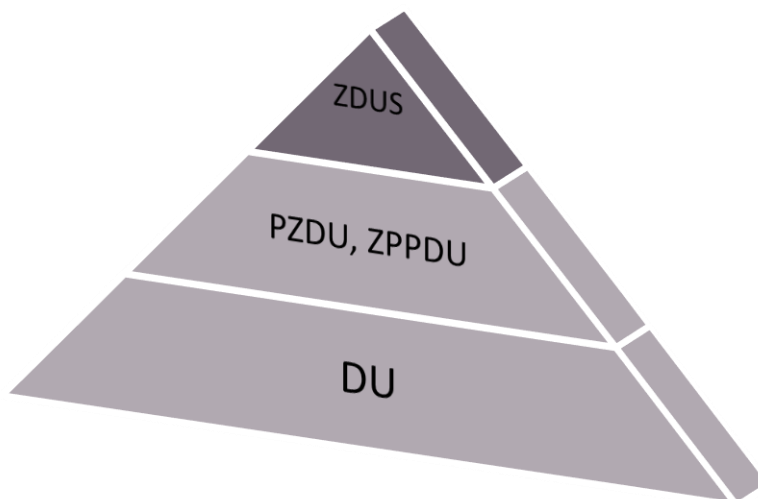
Delo organov in delovnih teles

Organi in komisije ZDUS, programa Starejši za starejše, organi Vzajemnega posmrtninskega sklada, Uredniški odbor revije ZDUS plus, udeležbe na skupščinah Delfin Hotela ZDUS d.o.o. Izola, so bili organizirani in izvedeni, ko je bilo to potrebno. Nekatere seje so potekale kot virtualna ali hibridna srečanja, srečanja v živo ali na korespondenčen način. Poročila o delu organov in komisij ZDUS ter predstavnikov ZDUS v organih upravljanja in nadzora ter delovnih telesih na državni ravni v letu 2023 so dostopna po obravnavi in sprejemu na spletni strani ZDUS.

Aktivnosti smo opravili s prostovoljnim delom članov, prostovoljcev ZDUS, PZDU in DU. Na področju prostovoljstva smo vsebinsko izjemno uspešni, manj uspešni smo pri evidentiranju opravljenega prostovoljnega dela, saj izpolnjevanje časovnic za prostovoljce predstavlja administrativno breme.

Članstvo

V ZDUS je bilo na 31.12.2022 včlanjenih **13 PZDU**. Še vedno ostaja odprto vprašanje članstva Osrednjeslovenske PZDU - MZU Ljubljana, s katero sodni spor še ni zaključen, pričakujemo pa, da bo do zaključka prišlo v letu 2023. Njena DU še vedno vodimo v evidenci. V evidenci vodimo še štiri klube in društva upokojencev, ki se še niso včlanila v eno od PZDU članic ZDUS. V okviru sprejetih sprememb in dopolnitev Statuta ZDUS med drugim vpeljali rešitev za vključitev DU in klubov iz različnih poslovnih okolij in gospodarskih panog, ki niso vključena v nobeno od PZDU in bodo sedaj lahko ustanovile lastno zvezo – Zvezo panožnih in poklicnih DU.

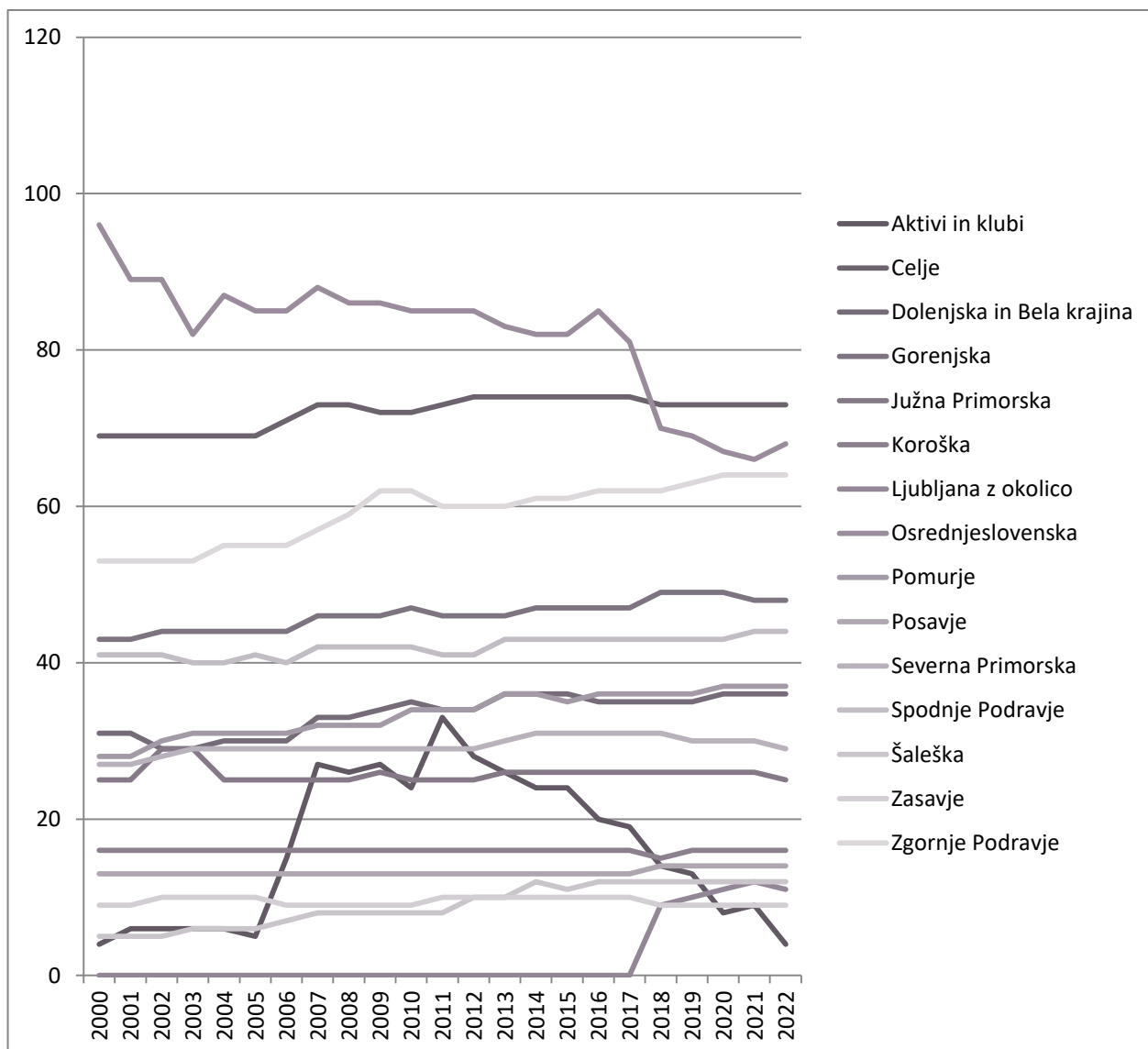
Slika 1 Organiziranost ZDUS

V ZDUS je bilo na dan 31. 12. 2022 posredno včlanjenih 490 društev in klubov upokojencev (DU), kar je šest manj kot leto prej. Skupaj pa je bilo včlanjenih v DU 166.209 individualnih članov, kar je 1,62 % oziroma 2.736 članov manj kot leto prej.

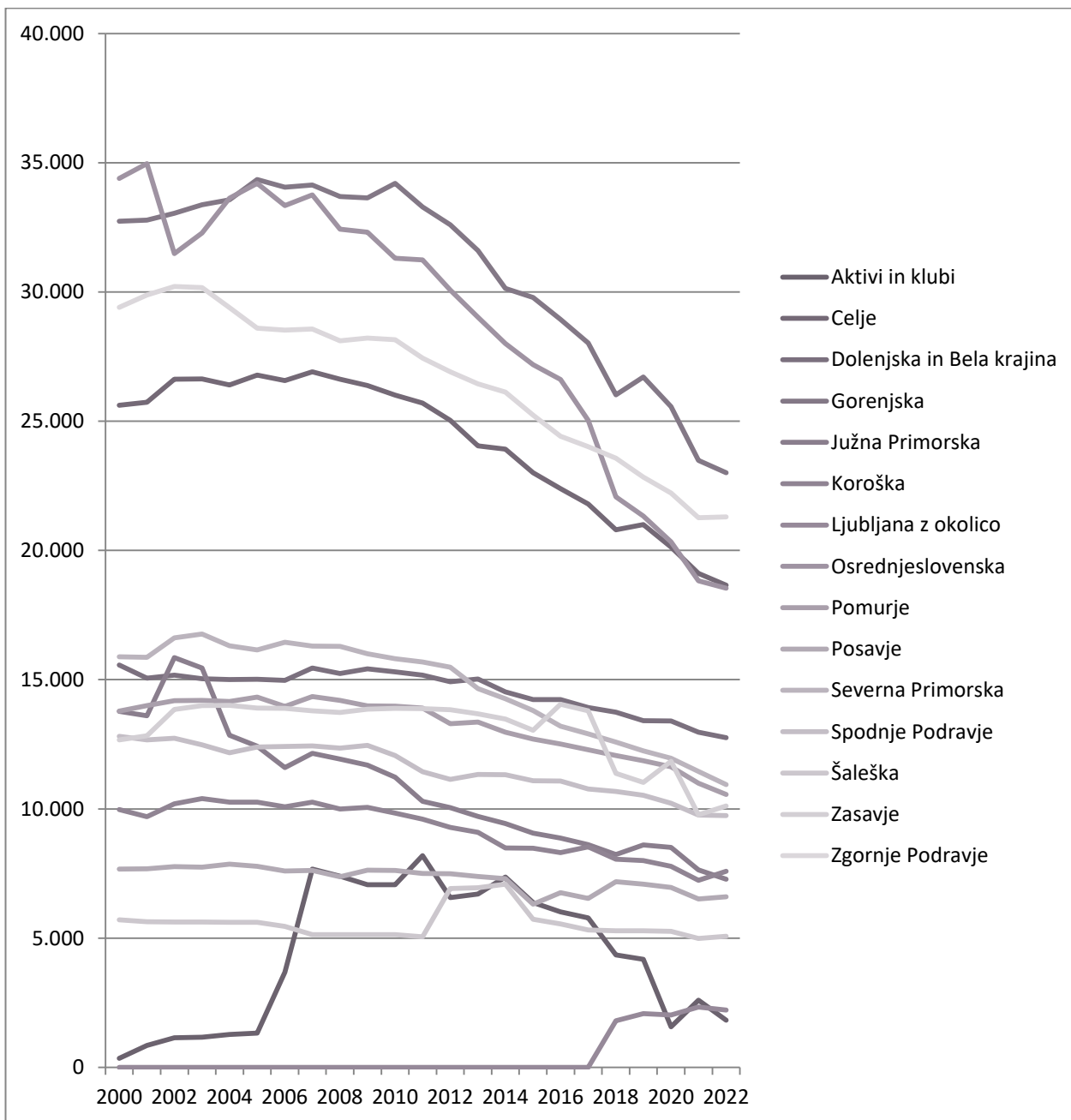
Število DU in članov se je v letih od 2000 do 2022 gibalo različno, kar je razvidno iz grafov

v nadaljevanju.

Graf 1 Gibanje števila DU po PZDU med leti 2000 in 2022

Graf 2 Gibanje števila individualnih članov v DU po PZDU med leti 2000 in 2022

V letu 2022 so članstvo povečali v DU v PZDU Koroške, Zasavja, Šaleške, Posavja in Zgornjepodravske. V drugih PZDU pa so beležili padec članstva.

Upravljanje s članstvom teče zadovoljivo, saj članom omogočamo enakopravno obravnavo in sodelovanje pri upravljanju ZDUS v skladu z Zakonom o društvih, Statutom ZDUS ter Pravilnikom o volitvah in imenovanjih v ZDUS.

Kot pomembno, med članstvom izpostavljamo dejavnost prostovoljstva, in sicer smo v okviru ZDUS, PZDU in DU evidentirali, delno pa ocenili, da je bilo v letu 2022 na področju prostovoljstva aktivnih 38.336 prostovoljk in prostovoljcev, od tega jih je bilo 10.120 do dopolnjenega 60. leta starosti in 28.216 starejših od 60 let. Skupaj so opravili 3.257.354 prostovoljskih ur, kar je po metodologiji MDDSZ ovrednoteno kot 33.174.349 evrov

doprinosa k družbeni blaginji. Največ prostovoljskih ur je bilo opravljenih na vsebinskem področju (2.137.308 ur), sledita organizacijsko in drugo področje. Dejavnost, ki posebej izstopa pa je socialna (3.116.485 ur), sledijo ji kultura in umetnost, vzgoja in izobraževanje, zdravje, človekove pravice in civilne svoboščine, rekreacija in turizem.

Informiranje članov

V sredstvih javnega obveščanja, npr. na spletni strani in v reviji ZDUS Plus, ki je dostopna v tiskani in e-obliki (<https://zdus-zveza.si/o-nas/revija-zdus/>), smo članstvo informirali tudi o programih, odločitvah in pomembnejših stališčih ZDUS in mednarodnih organizacij, v katerih delujemo. Dober pretok informacij smo zasledili preko družbenih omrežij ZDUS in mesečnih e-novic.

Promocija aktivnega, zdravega in varnega staranja – dejavnosti rekreacije, športa in kulture

Področje športa

12 PZDU (in MZU) je organiziralo pokrajinske športne igre (PŠI): Celje, Dolenjska in Bela krajina, Gorenjska, Južno Primorska (op. ni bilo oddano finančno poročilo), Koroška, Pomurska, Posavje, Severno Primorska, Spodnje Podravje, Šaleška, Zasavje (op. ni bilo oddano finančno poročilo) in Zgornjepodravska. PŠI so organizirali in poročilo posredovali tudi iz Osrednjeslovenske PZDU – MZU Ljubljana. PZDU Ljubljana z okolico ni organizirala PŠI.

Uspeli smo organizirati in izvesti **državne športne igre** v vseh sedmih panogah:

- DU Komenda – balinanje
- DU Kranj – kegljanje
- DU Hoče – kegljanje s kroglo na vrvi
- DU Deskle Anhovo – pikado
- DU Celje – lov rib s plovcem
- DU Velenje – streljanje z zračno puško
- DU Maribor Tabor – šah

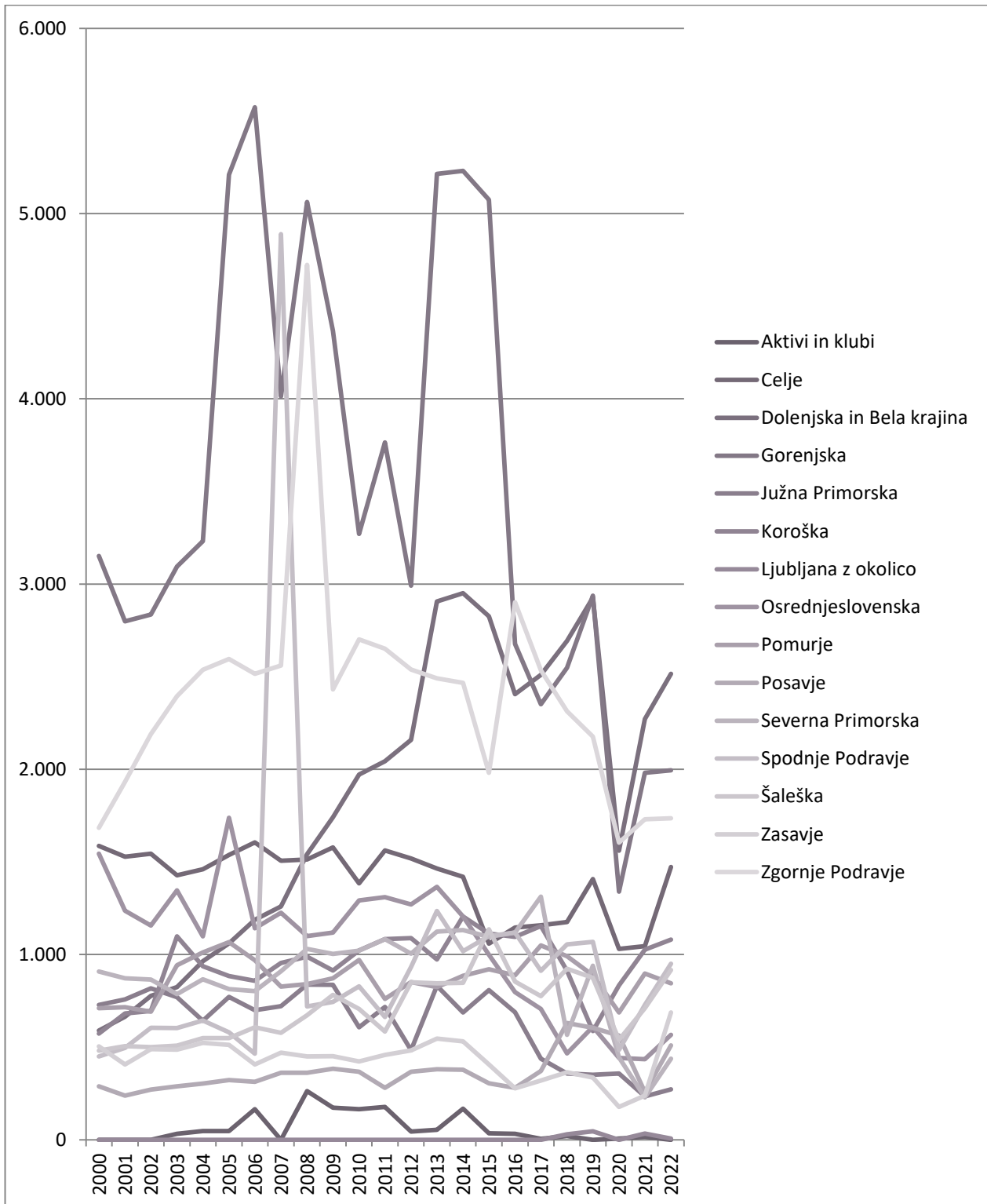
Ponosni smo na vse udeležence in rezultate, ki so jih dosegli.

Prva tri mesta na državnih športnih igrah so v skupnem rezultatu dosegle:

- 1. mesto PZDU Dolenjske in Bele krajine
- 2. mesto Zgornjepodravska PZDU
- 3. mesto Šaleška PZDU

Na področju športa smo opazili porast vključenih v dejavnosti športa, rekreacije in gibalne kulture, zlasti pa v tekmovalnem delu, kar je razvidno iz grafa v nadaljevanju.

Graf 3 Gibanje števila članov vključenih v športna tekmovanja med leti 2000 in 2022

V letu 2022 smo tako na področju športnih tekmovanj zabeležili 13.992 članov športnikov in športnic, kar je 2.160 več kot v letu 2021.

Kultura

Komisija je svoje aktivnosti prepletala z letnimi prireditvami in dogodki ZDUS.

Dnevi medgeneracijskega sožitja – kulturni dogodki so popestrili dogajanje na prireditvi. Na odprtju prireditve je sodelovalo devet pevskih zborov iz vse Slovenije. Drugi dan je potekal Dan ZDUS, ki je bil namenjen podelitvi priznanj in nagrad najbolj aktivnim DU za obdobje zadnjih treh let. V kulturnem programu so nastopili pevke in pevci MePZ DU Novo mesto, ŽPZ DU Turnišče, kot gostje pa Veterani KD Mengeška godba in Otroški pevski zbor KRUT iz Trsta. Organizirali so tudi Urice poezije, na katerih je sodelovalo 13 članic in članov kulturnih skupin iz posameznih društev. Komisija je na eni od svojih sej sklenila, da se pripravi Zbornik uric poezije.

Likovna kolonija – v letu 2022 je potekala v dveh terminih, spomladi in jeseni. Obakrat je potekala v Delfin Hotelu ZDUS d.o.o. Izola in pod vodstvom Eme Tibaut ter mentorstvom Tomaža Kocuvana. Obeh kolonij se je udeležilo skupaj 72 članov.

Dramske delavnice – pod mentorstvom Marije Orešnik in strokovnim vodjem akademskim igralcem Rajkom Stuparjem, so bile novembra v Izoli izvedene dramske delavnice, na katerih je sodelovalo 25 udeležencev.

Pokrajinska srečanja pevskih zborov DU – komisija je ugotovila, da sta predhodni dve leti sta pustili nepopravljive posledice pri delu pevskih zborov, saj je epidemija preprečila organizacijo srečanj. Laní pa so se pojavile težave pri organizaciji in so revije izpeljali le v PZDU Gorenjske, Pomurske, Dolenjske in Bele krajine, na Zgornjepodravskem, Koroškem in Celjskem.

V letu 2022 smo zabeležili, da je bilo v posamezne aktivnosti vključenih članic in članov:

- pevski zbori in vokalne skupine – 2.423 oz. 238 več kot leta 2021,
- likovna dejavnost – 479 ali 105 več kot leto prej,
- literarna dejavnost – 609 oz. 134 več kot v letu 2021,
- dramska dejavnost – 287 (102 več kot leto prej),
- plesna dejavnost – 572 oz. 42 manj kot leta 2021 ter
- instrumentalna dejavnost – 247 ali 13 manj kot leto prej.

Tehnična kultura

Tehnična kultura je iz leta v leto vse bolj zastopana dejavnost.

V letu 2021 je bil izdan poseben računalniški rokodelski statistični program – Združeni ustvarjamo, s katerim bomo pridobili temeljit pregled nad delovanjem rokodelskih sekcij v DU po PZDU. Testiranje programa je opravilo 14 izbranih sekcij po PZDU. Konec leta 2022 je prišlo na rokodelskih delavnicah do predstavitve programa in kasneje dogovora s koordinatorji za vnos podatkov za leto 2022. Slednje poteka (pre)počasi.

Zaradi odstopa predsednika komisije, je v le-tej prišlo do menjave vodenja komisije in do dogovora, da se kot prioriteto posvetijo ljubiteljskemu delu rokodelstva, kot so spremljanje in spodbujanje rokodelskih in fotografskih razstav, promociji tehnične kulture, aktivnostih na področju zeliščarstva, letnemu srečanju rokodelcev Slovenije, organizaciji

vsebin na Dnevih medgeneracijskega sožitja in rokodelskih delavnic v Izoli.

V letu 2022 je 8 PZDU organiziralo rokodelske razstave, ena PZDU pa razstavo s področja fotografije. Na ZDUS smo razstavljali rokodelske izdelke na teme Pletarimo, Pirhi, Voščimo in Zvezda (novoletni okraski), s fotografskega natečaja pa fotografije na teme Bogastvo jeseni, Zimske radosti, pomladno prebujanje in Vode – bogastvo Slovenije. Na rokodelskih natečajih je sodelovalo 172 rokodelcev s 412 izdelki, na fotografskih pa 80 posameznikov s skupaj 264 fotografijami. Komisija je del razstav prenesla tudi v prostore MORS, in sicer je v januarju in februarju razstavljala izdelke iz rokodelskih razstav Vse cveti in diši, Pletarimo ter fotografskih razstav Z ročnimi deli si krajšamo čas in Živ žav na ulici. Od marca do septembra pa iz rokodelske razstave Olepšajmo se in fotografskih razstav Utrinki s potepanj v naravi in Bogastvo jeseni.

Junija je bilo v organizaciji DU Ajdovščina izvedeno srečanje rokodelcev Slovenije, na katerem je sodelovalo 10 DU in 64 posameznikov.

Na Dnevih medgeneracijskega sožitja je razstavljal 25 DU, od tega tri zeliščarske sekcije. Razstavljal je 130 posameznikov. Na razstavi so sodelovali tudi člani zamejskega društva KRUT iz Trsta.

V decembru 2022 je komisija organizirala in izvedla rokodelske delavnice, katerih se je udeležilo 128 posameznic in posameznikov iz 62 DU in 13 PZDU. Od tega je bilo 13 mojstrov, 73 mentorjev, 38 spremljevalcev in štirje člani organizacijskega odbora. Izvedenih je bilo 10 delavnic za mentorje, dve delavnici za spremljevalce, prvič pa je bila izvedena tudi medgeneracijska delavnica z učenci OŠ Vojke Šmuc iz Izole, na kar smo posebej ponosni. Program sta obogatili tudi delavnici Starejši udeleženci v prometu in Uporaba pametnega telefona. Delavnice so obiskali tudi zamejci, in sicer rokodelke Slovenskega prosvetnega društva Valentin Polanšek iz Obirskega.

Področje zeliščarstva je bilo vpeljano v letu 2021 in je še v fazi razvoja. Namen sekcije je, da evidentira zeliščarske sekcije po DU oz. PZDU, povezovanje med sekcijami, načrtovanje programa za evidentiranje izdelkov, pripravo razstav, sodelovanje na sejmih in rokodelski delavnici v Izoli.

Glede na statistične podatke, smo v DU v letu 2022 evidentirali skupaj 12.872 članic in članov (143 več kot leto prej), ki so se organizirano udeleževali na področju ročnih del. DU so v preteklem letu organizirala 437 razstav (212 več kot v letu 2021), večino prav s področja ročnih del.

Izobraževanje in digitalizacija

ZDUS tudi v letu 2022 ni izvedla izobraževanj za funkcionarje, tajnike ali blagajnike DU po PZDU. Ugotovili smo tudi, da smo področje izobraževanj generalno zanemarili (z izjemo izobraževanje programa Starejši za starejše in s področja digitalizacije) in si zato zadali, da se bomo temu področju bolj posvetili v letu 2023.

Nova članska kartica ZDUS – aktivnosti v letu 2022

Komisija za izobraževanje, publiciteto in informatiko je v marcu 2022 ustanovila delovno skupino, katere naloga je bila, da pregleda možnosti in pripravi predlog za uvedbo nove članske kartice. Delovna skupina je ugotovila, da za uvedbo članske kartice potrebujemo centralno bazo podatkov ter predlagala uvedbo QR kode. Predlog je bil sprejet na junijski seji Upravnega odbora ZDUS. Delovna skupina je nato pripravila povabilo izbranim udeležencem (6), na katerega so se odzvali trije. Dva sta bila povabljeni, da svojo rešitev predstavita. Komisija je izbrala kot najprimernejšega Logos.si, ki se je izkazal s centralno

bazo za lovsko zvezo in gasilce. Na novembrski seji Upravnega odbora ZDUS je bil Logos.si izbran za izvajalca. Za nadaljevanje dela na članski kartici je potrebno ustanoviti delovno skupino, ki bo uvedla centralno bazo in člansko kartico postopoma po posameznih PZDU.

Programi in projekti za izboljšanje kakovosti življenja starejših

Program Starejši za starejše

V času izvajanja programa so prostovoljci programa Starejši za starejše v program vključili **218.828 oseb**. Opravili so **1.490.351 obiskov**, od tega 167.025 prvih obiskov in 1.202.934 ponovnih ter 60.597 drugih obiskov (odklonjeni, preseljeni, ne najdeni itd.). Obiskali so **191.090 oseb**. Skupaj so opravili kar **601.988 pomoči in 135.520 storitev** ter tako **pomagali 130.678 uporabnikom**. Na prvem mestu je z več kot **276.605 druženj** izrazita potreba po socialni vključenosti in osamljenost uporabnikov. Od leta 2020 in konca leta 2023 je bilo skupaj opravljenih malo manj kot **46.623 telefonskih klicev**. Pripravljenih in razdeljenih je bilo malo manj kot **54.690 humanitarnih paketov**, **49.884-krat** je bila uporabnikom **dostavljena hrana** in **33.371-krat opravljena dostava iz trgovine**. Izrazita je tudi potreba po **pomoči pri hišnih opravilih**, in sicer so to pomoč prostovoljci nudili **40.906-krat**, **prevozi so bili opravljeni 36.554-krat**, prostovoljci pa so uporabnikom nudili še skoraj **120.051 drugih oblik pomoči**. Več kot 93 % pomoči je bilo izvedenih v okviru društev, 7 % pa so izvedle druge organizacije.

V letu 2023 je bilo v program aktivno vključenih **286 društev upokojencev**, ki program izvajajo v **249 enotah**.

V programu je preteklo leto sodelovalo **3.419 prostovoljcev**, od tega jih je bilo v preteklem letu aktivnih 2.679, ki so skupaj opravili **98.825 prvih, ponovnih in drugih obiskov**. Prvih obiskov je bilo 6.581, ponovnih pa 88.266. Vseh **obiskanih oseb** je bilo **51.486**. **V lanskem letu so prostovoljci opravili manj obiskov kot v letu 2022**. Prvih obiskov je bilo 829 več, ponovnih 2.420 manj. Obiskanih je bilo 434 manj oseb kot leta 2022. Primerjava med vsemi obiskanimi osebami v letu 2023 in tistimi, ki so bili lansko leto obiskani prvič, kaže, da je med vsemi uporabniki približno 13 % uporabnikov na novo vključenih (v letu 2022 je znašal 11 %).

V letu 2023 so prostovoljci izvedli in organizirali **59.856 pomoči in storitev**, ki jih je prejelo **16.326 uporabnikov** programa. Malo manj kot 95 % pomoči in storitev je bilo izvedenih v okviru društev, preostalo pa so izvedle druge organizacije. Za lansko leto ugotavljamo, da je največ potreb po **druženju (24.118)** in **telefonski pomoči (2.877)**. Več kot 4.552-krat je bila **dostavljena hrana**, razdeljenih je bilo **4.309 humanitarnih paketov** (kar je 268-krat več kot lani). **Prevozi** so bili opravljeni **3.923-krat**. Izrazita je tudi potreba po **pomoči pri hišnih opravilih**, in sicer so to pomoč prostovoljci nudili malo več kot **2.548-krat**, sledi potreba po **sprehodih (2.113-krat)**. Prostovoljci so uporabnikov več kot **2.312-krat dostavili živila iz trgovine** in več kot **1.394-krat nudili pomoč pri osnovnih osebnih opravilih**.

V letu 2023 so se izvedla naslednja **izobraževanja**: izobraževanje izobraževalk programa, izobraževanje uporabnikov BOPRO (uvodna in nadaljevalna), redno letno tridnevno izobraževanje v Izoli (6 skupin), redna letna izobraževanja po društvih, uvodna izobraževanja novih prostovoljcev, usposabljanja namestnikov društvenih koordinatorjev.

V lanskem letu sta obe strokovni delavki obiskovali supervizijo. V letu 2023 je prišlo do kadrovskih sprememb v strokovni službi programa, in sicer je strokovna vodja Sintija Mundar, strokovna delavka pa Klara Nahtigal.

V letu 2023 so bile izvedene štiri seje pokrajinske koordinacije (januar, marec, maj, avgust), 8 sej Programskega sveta (januar, marec, april, julij, september, november), po tri seje sta imeli Komisija za informatiko (februar, november, december) in Komisija za izobraževanje (januar, maj, oktober).

V letu 2023 je bila programu Starejši za starejše podeljena verifikacijska listina o strokovni verifikaciji javnega socialnovarstvenega programa.

Sintija Mundar, strokovna vodja programa Starejši za starejše

Projekti

Projektno delo je za nas pomembno ne le z vidika novih vsebin za člane (uporabnike), temveč tudi z vidika zagotavljanja kadra brez katerega delo v tako veliki organizaciji ne more potekati v tolikšnem obsegu. S projekti skrbimo tudi za razvoj vsebin in kadra.

DIGITALNO VKLJUČENI – Medgeneracijska sinergija v digitalnem učnem okolju za kakovostno staranje

Cilj projekta je izboljšati digitalno pismenost in vključenost v družbo starejših od 55 let, poudarek na upokojencih. Prijavitelj in vodilni partner projekta je ZDUS, sodelujeta Simbioza (usposabljanja) in Zavod IZRIS (e-vsebine in pilotna preverjanja s starejšimi o vsebini in izgledu platforme). Projekt financira Ministrstvo za javno upravo iz Sklada za Nevladne organizacije.

V letu 2023 smo v okviru projekta izvedli 34 usposabljanj za uporabo spletne platforme, po vseh statističnih regijah. Platforma vsebuje različne vsebine zanimive za upokojence, kjer dobijo zelene informacije in se lahko (samo)učijo. Izvedli smo več kot 30 medgeneracijskih spletnih dogodkov.

STRONG2GETHER (Močnejši2kupaj)– Nadgradnja odpornosti in prilagodljivosti starejših v postcovidnem obdobju z digitalnim programom

Cilj projekta je izboljšati izboljšanje digitalnih kompetenc in duševnega zdravja starejših v postcovidnem obdobju. Prijavitelj in vodilni partner projekta je APPIS - Associação Paredes pela Inclusão Social (Portugalska). Projektni partnerji smo: Hälsinglands Utbildningsförbund (Švedska), Fundacja Pro Scientia Publica (Poljska), Municipality of Agios Dometios (Ciper), Atermon B.V. (Nizozemska), A & A Emphasys Interactive Solutions Ltd (Ciper), ZDUS (Slovenija). Projekt financira Erasmus+, Strateška partnerstva za izobraževanja odraslih. V letu 2023 smo pripravili priročnike za izobraževalce starejših, mlade prostovoljce kot tudi izobraževalna orodja za starejše.

E-OSKRBA: ZA VARNO BIVANJE DOMA (do 30. 9. 2023), NA DALJAVO (od 1. 10. 2023)

V letu 2023 se je zaključil projekt E-oskrba za varno bivanje na domu, v sklopu katerega je Ministrstvo za zdravje uporabnikom financiralo in omogočilo brezplačno Telekomovo storitev E-oskrbe, ki je vsebovala najem in uporabo varovalnega telefona z gumbom za

klic na pomoč, mobilnega detektorja gibanja na obesku za klic na pomoč, SIM-kartico z direktno povezavo v asistenčni center in asistenčne storitve 24 ur na dan. ZDUS je s 171 sodelujočimi društvi zbral 3.789 uporabnikov, ki so potrebovali E-oskrbo. S 1. 10. 2023 je stekel nov projekt imenovan E-oskrba na daljavo pod okriljem Ministrstva za solidarno prihodnost, ki dosedanjim uporabnikom iz prejšnjega projekta omogoča nadaljevanje brezplačne uporabe do 30. 6. 2025 in zagotavlja tudi možnost vključitev novih uporabnikov. Do 30. 11. 2023 je s pomočjo vključenih DU in ZDUS uporabo podaljšalo 3.073 uporabnikov, 1.104 uporabnikom pa je storitev bila na novo zagotovljena (skupaj 4.141).

TwistedEdu – Zvite pravljice za zvite otroke - Izobraževalna orodja za starševsko tutorstvo in medgeneracijsko učenje

Erasmus+ projekt v katerem je ZDUS sodelovala kot partner in katerega splošni cilji so prispevati k neformalnemu in priložnostnemu medgeneracijskem učenju, s kulturno in ustvarjalno komponento pomagati mladim generacijam pri pridobivanju veščin in kompetenc, ki krepijo njihovo ustvarjalnost in empatijo do ranljivih skupin, pri starejših odraslih pa prispevati k neformalnemu učenju za pridobivanje digitalnih kompetenc. V letu 2023 so partnerji digitalizirali sedem avtorskih zvočnih pravljic, ki naslavljajo družbene stigme in ki jih je testirala Komisija za kulturo ZDUS, v fokusni skupini pa tudi članice DUPDS, DU Dravograd in DU Litija. Nastala je mobilna aplikacija Twisted Tales/Zvite Pravljice, ki jo ZDUS promovirala za preživljanje kakovostnega prostega časa med vnuki in babicami, dedki. V letu 2023 se je projekt predstavljal na Dnevih medgeneracijskega sožitja.

Dijana Lukić, izvršna vodja projektov in prireditev ZDUS

Drugo

Vzajemni posmrtninski sklad

V obdobju 1. 1. 2023 do 31. 12. 2023 je bilo v Vzajemni posmrtninski sklad prostovoljno včlanjenih **33.881 aktivnih članov**, kar je za 3.684 manj kot leto prej. Umrlo je 1.986 članov (255 manj kot v letu 2022), pristopilo je 205 novih (11 več kot leto prej), izstopilo pa je 591 članov (114 manj kot leto prej). Prikazano je stanje na dan 30. 1. 2024.

Breda Popek, administracija VPS

Poslovanje Delfin Hotela ZDUS d.o.o. Izola v letu 2023

Leto 2023 ocenjujemo kot uspešno, saj smo po številu nočitev dosegli eno od najboljših sezon. Prav tako je bila rekordna prihodkovna stran – uspešno smo zaježili velike inflacijske pritiske na ceno hrane, pijače, energentov, materialov in storitev, zato so kljub dodatnim stroškom sanacije zaradi izlitja kurilnega olja rezultati veliko boljši od planiranih.

Podatki o nočitvah in gostih

V poslovnem letu 2023 smo zabeleženih 120.565 nočitev kar predstavlja 3,1 % več nočitev kot v letu 2022, ko so bile tudi subvencije s turističnimi boni.

Finančno poslovanje družbe

Podatkov o finančnem poslovanju še nimamo. Pred knjiženjem aktuarskega izračuna,

inventurnih razlik, plač iz naslova uspešnosti in rezervacije zaradi razlitja kurilnega olja ne bi dajali nobenih številka za javnost.

Zaposleni

V družbi Delfin Hotel ZDUS d.o.o. Izola je bilo na dan 31. 12. 2023 zaposlenih 72 oseb, kar predstavlja 2 zaposlena manj kot leta 2022.

Vlaganja

Med večja izvedena vlaganja v letu 2023 sodi izgradnja sončne elektrarne, ki bo omogočila hotelu manjšo občutljivost ob neugodnih trendih gibanja cen energentov. V letu 2023 smo se posvetili predvsem investicijskem vlaganju.

Zaključek

Leto 2023 smo zaključili pozitivno in pomembno presegli plan poslovanja, kar je odraz dela celotne ekipe. Pred nami pa je leto, v katerem ne bo primanjkovalo izzivov predvsem z vidika pomanjkanja kadra, inflacije in posledičnega dviga cen, dviga minimalne plače ter investicijskega vzdrževanja, ki ga zahteva hotel pri svojih 42 letih.

Mag. Miloš Milivojević, direktor Delfin Hotela ZDUS d.o.o. Izola

Zavod Vzajemnost

Zavod za založniško dejavnost Vzajemnost (v nadaljevanju Zavod) sta leta 2001 ustanovila Zavod za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije, ki je 51% lastnik in Zveza društev upokojencev Slovenije, ki je 49% lastnica. Kot nepridobitna organizacija skrbi za čim večji krog bralcev in jim na svojih straneh seznanja o delu ustanoviteljev in vseh drugih področjih, ki se nanašajo na življenje starejših ljudi, sploh pa upokojencev.

V delovnem razmerju za nedoločen čas so bile v letu 2023 zaposlene štiri osebe in sicer je ena delavka kot direktorica in sočasno odgovorna urednica, poleg nje pa še novinarka, poslovna sekretarka in delavka za vodenje naročniške službe. V skladu s Pravilnikom opravljata delo s skrajšanim delovnim časom še tehnični urednik in trženje oglasnega prostora, z zunanjim izvajalcem pa ima Zavod pogodbo za vodenje računovodstva, vzdrževanje računalniške opreme in aplikacij ter pogodbe za obširnejše prispevke za določena področja.

Lansko leto je izšlo 11 številka revije Vzajemnost, julija je izšla dvojna številka na 140 straneh, ostale na od 100 do 108 straneh, v decembru pa je bil priložen setveni koledar.

Najpomembnejše vsebine vsakokratne revije so o pokojninah in drugih prejemkih, štirje strokovnjaki svetujejo in odgovarjajo brezplačno uporabnikom na aktualna vprašanja s področja pokojninske zakonodaje, delovnopravne zakonodaje, s področja zdravja, računalništva, premoženjsko – pravnih vprašanj, posebej so ZDUS strani, kjer pišejo o novostih in dogodkih na ZDUS, ravno tako o druženjih, obletnicah v društvih, v rubriki NAŠ POGOVOR sta bila objavljena pogovora s predsednico ZDUS Zdenko Jan in direktorjem ZPIZ Marijanom Papežem ter s pomembnimi predsedniki in člani področij, ki pokrivajo delovanje starejših, pomoči in dajejo odgovore naši populaciji. Pisali so o Dnevih medgeneracijskega sožitja in o Festivalu za tretje življenjsko obdobje, kjer so bili na obeh dogodkih prisotni. Objavljali so potopisne reportaže, športne veterane, življenje iz roda v rod, prostovoljstvo, dolgotrajno oskrbo, poskrbeli so za ročno ustvarjalnico, za

medsebojno spoznavanje z rubriko Kdor išče, ta najde. Kot že 17 let, so tudi v letu 2023 organizirali srečanje bralcev in prijateljev revije Vzajemnost na Braču, s kar šestimi avtobusi, organizirajo tudi dopustovanje v hotelu Delfin.

Plačana naklada je lani znašala 24.029 izvodov, pridobili so 1.356 novih naročnikov, (leta 2022 pa 1.725), žal pa se je odjavilo kar 2.661 naročnikov, leta 2022 pa 2.228. Izpada 1.305 naročnikov jim kljub velikemu trudu ni uspelo nadomestiti. Analiza je pokazala, da je glavi vzrok smrt, bolezen in pomanjkanje finančnih sredstev. Ugotavljajo, da se novi upokoјenci zelo težko odločajo za naročilo revije, so mlajši, računalniško izobraženi in so njihovi interesi drugje. Ravno tako se oglaševanje seli na splet in so res veseli vsakega povečanja.

Imajo odprt svetovalni telefon vsak torek od 10. do 12. ure, kjer so na razpolago splošne informacije s področja socialne varnosti in reševanja osebnih stisk.

Zavod je lani ustvaril 689.191,19 evrov prihodkov, kar je 3,4% več kot leta 2022, prodaja oglasnih prostorov je znašala 100.307,25 evrov, ostali prihodki pa 5.050,20 evrov, tako da so znašali skupni prihodki 794.548,64 evrov, skupni odhodki pa 786.263,84 evrov in nastala je pozitivna razlika v višini 8.284,80 evrov, ki je bila dosežena kljub izjemno naraščajočim stroškom tiska in poštne, in sicer na osnovi višjih prihodkov od oglaševanja, aktivnosti vseh zaposlenih za pridobivanje novih naročnikov, trudu za kakovostne vsebine in zaradi skrbnega nadzora vseh vrst stroškov.

Vera Pečnik, članica Sveta Zavoda Vzajemnost

ZAKLJUČEK

Veliko in pogosto govorimo o razlogih za zmanjševanje članstva in o potrebi, da se ponovno približamo članstvu. Prepričani smo, da bomo bolj zanimivi, če bomo imeli večji nabor aktivnosti, kjer bo vsak našel nekaj zase. Še vedno smo zelo naklonjeni druženju v obliki izletov, pohodništva in športa. Seveda vsem tem aktivnostim sledijo, kultura, rokodelstvo, humanitarnost, digitalizacija, zborovsko petje in se bi še našle kakšne aktivnosti. Glede na starostno strukturo našega članstva pa se vedno bolj pritožujejo nad številnimi poročanji, v obliki evidenc, raznih vnosov, ki zahtevajo veliko računalniškega znanja, primerne opreme in tudi časa. Zato bomo v bodoče strmeli k temu, da članstvo razbremenimo birokracije, ki ni vedno nujen sestavni del neke aktivnosti. Nameravamo posodobiti elektronski program Starejši za starejše, saj že vrsto let poslušamo kako preosežen je vprašalnik, ki ga morajo prostovoljci izpolniti ob prvem obisku obiskane osebe. Gotovo bi se našli še podatki, ki niso neobhodno potrebni pri vpisu rokodelskih aktivnosti in splošni statistiki, zato bomo v bodoče zbirali le tiste podatke, ki so potrebni za naša nadaljnja poročanja financierjem, ali pa so podlaga za pomoč našim uporabnikom.

Veselimo se Dnevov medgeneracijskega sožitja, kjer bomo en dan namenili obeležitvi 20 - letnice programa Starejši za starejše, ki bo obogaten tudi s pisnim gradivom v obliki posebne izdaje ZDUS plus. Gotovo nas bodo ob tej priložnosti tudi prostovoljke in prostovoljci presenetili z bogatim in raznolikim programom.

V tem obdobju so v polni aktivnosti že vse na novo ustanovljene komisije, ki so na svojih področjih že zelo dejavne. Pri tem je potrebno poudariti aktivnosti Komisije za socialno in zdravstven varstvo, ki se odziva na vse pravilnike na temo dolgotrajne oskrbe in druge pomembne vsebine s področja zdravstva in sociale. Prav tako smo na vlado naslovili protest zaradi prispevka za dolgotrajno oskrbo, ki naj bi ga upokojenec plačeval iz svoje neto pokojnine. Nestrinjanje smo izrazili tudi ob predlogu, da upokojene osebe in tudi študentje ne morejo opravljati dela družinskega oskrbovalca, medtem, ko vsa ta dela lahko opravljamo kot prostovoljci ali kot svojci, a brez finančnega nadomestila. Veliko dela čaka tudi kadrovska komisija, ki bo poleg ostalih aktivnosti, poskrbela tudi za uskladitev aktov in nadomestne volitve namestnikov članov Častnega razsodišča ZDUS, ki je trenutno zgolj tričlanski.

Želimo si, da bi nam bili člani vseh komisij in strokovnega sveta, ki je posvetovalno telo in so v njem strokovnjaki iz različnih področij in z različnimi izkušnjami, v pomoč pri spremljanju in reševanju problematike upokojencev.

Tudi v bodoče bomo spremljali zakonodajo, ki bo kakorkoli vplivala na naša življenja in se nanjo ustrezno odzivali.

Želimo si, da se tožbeni postopek z Osrednjeslovensko pokrajinsko zvezo – MZU Ljubljana končno zaključi, saj taki postopki mečejo slabo luč na našo celotno zvezo.

S svojim strpnim vedenjem bi morali biti vzgled mlajšim generacijam, se z njimi družiti ter od njih s hvaležnostjo sprejemati znanje na področjih, ki so nam nova ali pa pogosto tuja (digitalizacija), a neizbežna ter na mnogih drugih področjih, npr. zdravstvo, bančništvo, postopki v javni upravi.

Tudi v bodoče se bomo trudili pridobivati sredstva za zagotavljanje dejavnosti s področja rekreacije, športa in kulture ter za humanitarne dejavnosti.

Potrebno bo tudi sprejeti strategijo razvoja Delfin Hotela ZDUS d.o.o. Izola, ne glede na to, da nas je lanskoletno izlitje nafte nekoliko ohromilo in je bilo veliko časa, energije in tudi sredstev vloženih v sanacijo le-tega. Od vodstva hotela pričakujemo izdelavo sistemizacije delovnih mest, ki naj bi bila v pripravi že osem let, a še ni ugledala luči sveta. Dogovorili smo se, da bo izdelana še preden mandat zaključi sedanji Nadzorni svet hotela.

Žal moram ob koncu omeniti tudi pogosto in številno menjavo zaposlenih na ZDUS, ki se je dogajala že pred našim prihodom, a se dogaja tudi sedaj. V tem kratkem času smo veliko truda vložili v dobre medsebojne odnose in dobro delovno klimo, a nas sodelaci kljub temu zapuščajo. Nekoliko lažje nam je, ko povedo, da se za tovrstne korake odločijo zaradi želje po novih izzivih in novih znanjih. Nekateri so na ZDUS pustili neizbrisne sledi, tudi tisti, ki so bili pri nas le nekaj mesecev. Vsem se za svoje delo iz srca zahvaljujemo in jim želimo vse dobro tudi v bodoče.

Zdenka Jan
Predsednica ZDUS